

اثر سطوح مختلف عصاره سیر (*Allium sativum*) بر مورفولوژی پرزهای روده جوجه های گوشتی نر (۴۲ روزگی)

خشاپور پورنیا^۱، سید مرتضی افتخاری و حامد سرابی

۱- دانشجوی دکترای تخصصی تغذیه طیور دانشگاه فردوسی مشهد

۲- دانش آموخته کارشناسی ارشد تغذیه طیور دانشگاه بعلی سینا همدان

۳- مدرس دانشگاه پیام نور، واحد قوچان

Khashayarpournia@yahoo.com

چکیده

جهت بررسی اثر سطوح مختلف عصاره سیر بر مورفولوژی پرزهای روده طیور گوشتی تحقیقی بصورت یک طرح کاملاً تصادفی (دارای ۴ تیمار و ۴ تکرار و ۲۵ قطعه جوجه در هر تکرار) با ۴۰۰ قطعه جوجه نژاد راس ۳۰۸ انجام شد. تیمارهای آزمایشی شامل چهار سطح عصاره سیر (صفر، ۰/۱۲۵ و ۰/۲۵۰ و ۰/۵۰۰) بر حسب درصد جیره بود. اثر تیمارهای آزمایشی بر طول پرز، عمق کریپت و مساحت پرز معنی دار شد ($p < 0.05$). ولی تفاوتی از این نظر در عرض پرز و نسبت ارتفاع به عرض ویلی دیده نشد. بطور کلی نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که استفاده از عصاره سیر سبب بهبود شاخص های مربوط به پرزهای روده گردید. با توجه به نقش پرزهای روده در فرایندهای هضم و جذب، بهبود شاخص های پرز، سبب عملکرد بهتر گردیده و در نتیجه تولید بیشتر را به همراه خواهد داشت.

کلمات کلیدی: عصاره سیر- طیور گوشتی- پرزهای روده

مقدمه

استفاده از عصاره های گیاهی، از جمله راه های شناخته شده جهت ایجاد فلور میکروبی ایده آل در دستگاه گوارش و بهبود هضم و جذب مواد مغذی و در نتیجه تحریک رشد است (۱). عصاره سیر مخلوطی از مولکول های مختلف سولفوره (شامل تیوسولفینات، آلیل سولفید، آلیسین)، آنزیم ها، اسید آمینه آزاد، استروول ها، فنول ها و ترکیبات آلی سلنیوم می باشد. عصاره سیر بدليل خصوصیات درمانی گوناگون از جمله ویژگی های ضد سرطانی، ضد انگلی، حضره کشی، آنتی اکسیدانی و ضد التهابی از دیرباز مورد توجه بوده است. اما آنچه مورد اهمیت است فعالیت ضد باکتریایی عصاره سیر علیه طیف وسیعی از باکتری های گرم مثبت و منفی است (۳). روده کوچک اصلی ترین محل جذب مواد غذایی محسوب می شود و می تواند اطلاعات آشکاری در ارتباط با سلامت روده به ما بدهد (۶). همچنین روده باریک در مقابل تغییرات جیره غذایی، تغییراتی در سطح جذبی از خود نشان می دهد. از طرفی عمق کریپت و طول ویلی از جمله عوامل موثر در اندازه موكوس و جذب مواد مغذی از آن به حساب می آیند (۴). تغییر در خصوصیات ویلی با عملکرد روده و عملکرد رشدی جوجه های گوشتی در ارتباط می باشد. هدف از این آزمایش بررسی تغییرات ایجاد شده در هیستومورفولوژی روده در نتیجه استفاده از سطوح مختلف عصاره سیر می باشد.

مواد و روشها